

Viranomaisten yhteistyö valvontatilanteissa

STM, STTV ja lääninhallitukset järjestivät toukokuussa 2007 tupakkalain toimeenpanon valvontaan ja viranomaisten yhteistyöhön liittyen kuusi tilaisuutta eri puolella Suomea. Tilaisuuksiin kutsuttiin terveydensuojeluviranomaiset, työsuojeluviranomaiset, rakennusvalvontaviranomaiset, poliisi ja anniskelulupaviranomaiset. Tilaisuuksissa kuultiin eri viranomaistahojen alustukset ravintolatupakoinnin valvonnasta sekä käytiin paneelikeskustelu, jossa sovittiin valvontaviranomaisten työjaosta. Myös yleisö osallistui vilkkaasti keskusteluihin.

Sekä toiminnanharjoittajien että valvontaviranomaisten kannalta on hyvä jos viranomaiset voivat paikallistasolla sopia työnjaosta ja menettelytavoista käytännön valvontatilanteissa. Tiedonkulku viranomaisten välillä tulisi saada joustavaksi. Erilaiset lupa- sekä valvontapäätökset on tarkoituksenmukaista toimittaa tiedoksi kaikille ravintolatupakointia valvoville viranomaisille (esim. tupakointitilan rakennuslupapäätökset, siirtymäaika koskevat päätökset sekä tupakkalain valvontaan liittyvät huomautukset ja mahdolliset sanktiot). Valvontaa koskevat tarkastuspöytäkirjat toimitetaan tiedoksi silloin, jos tarkastuksella on todettu huomautettavaa.

Tupakointitilan käyttöönottotarkastus on tarkoituksenmukaista tehdä kunnan tupakkavalvontaviranomaisen ja rakennusvalvontaviranomaisen yhteistarkastuksena. Tässä yhteydessä kunnan tupakkavalvontaviranomainen voi tarkistaa myös toiminnanharjoittajalta vaadittavan tupakointitilan omavalvontasuunnitelman.

Ravintoloitsijalla tulisi aina olla kopio tupakointitilan käyttöönottotarkastuksen pöytäkirjasta sekä siirtymäaika koskevasta päätöksestä ravintolassa valvontaviranomaisten tarkastettavissa. Nämä ehdot on hyvä kirjata siirtymäaika koskevaan päätökseen sekä tupakointitilan hyväksymispäätökseen.

Muutamassa tilaisuudessa läänin anniskelulupaviranomaiset toivottivat kunnan tupakkavalvontaviranomaisen mukaan tarkastuksille. Yleisesti sovittiin, että vaikka anniskelulupaviranomaiset eivät ole varsinaisesti tupakkalain valvontaviranomaisia, ilmoittavat he tarkastuksilla havaitsemistaan tupakkalain rikkomuksista kunnan tupakkavalvontaviranomaiselle.

Työsuojelupiirien edustajat lupasivat lähettää tiedoksi valvontasuunnitelmansa (tarkastettavat kohteet) kunnan tupakkavalvontaviranomaiselle. Kunnan tupakkavalvontaviranomaiset voivat näin keskittää omat tarkastuksensa muihin kohteisiin, jolloin ravintolatupakointia voidaan valvoa kattavammin.

Mikäli viranomaista estetään hoitamasta virkatehtäviään, poliisi antaa tarvittaessa virka-apua. Poliisi valvoo tupakkalain noudattamista muun valvonnan yhteydessä

Lääninhallituksella on kuntien tupakkavalvontaviranomaisten yhteystiedot ja he voivat tarvittaessa toimia yhteyslinkkinä eri viranomaisten välillä.

Siirtymäaika

Jos siirtymäaikaa koskeva päätös on perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen, noudatetaan hallintolain (434/2003) 50 §:n säännöksiä. Sen mukaan viranomaisen voi poistaa virheellisen päätöksen ja ratkaista asian uudelleen.

Siirtymäaikaa koskeva päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Ravintola on tällöin savuton 1.6.2007 alkaen siihen saakka, kunnes valitus on ratkaistu, ellei valitusviranomaisen ole kieltänyt täytäntöönpanoa.

Terassit

Jos ravintola sallii tupakoinnin ravitsemusliikkeen ulkona olevassa tarjoilutilassa (terassilla) tai muualla hallinnassaan olevalla ulkoalueella, sen on huolehdittava siitä, ettei tupakansavu kulkeudu avoimen ikkunan, oven, muun aukon tai ilmanvaihdon kautta ravitsemusliikkeen sisätiloihin. Terveystieteiden lain mukaan tupakansavu ei saa kulkeutua sisälle asuinkiinteistöihin.

Terassitupakoinnin yhteydessä on otettava huomioon lisäksi tupakkalain sisä- ja ulkotilan määritelmät. Terassi katsotaan ulkotilaksi, mikäli vähintään kaksi sivua on jätetty avonaiseksi. Pääperiaate on, että ulkotilasta tupakansavu haihtuu nopeasti, mutta sisätiloiksi katsotuissa tiloissa tupakansavu jää pyörimään terassille. Epäselvissä tapauksissa tupakansavun haihtumista terassilta voidaan joutua arvioimaan aistinvaraisesti. Mikäli terassi rakennetaan niin suljetuksi, että se täyttää sisätilan määritelmän (ts. tupakansavu ei haihdu sieltä pois) on terassilla tupakointi kielletty.

Terassilla anniskelu on sallittua anniskeluluvan puitteissa. Osassa ravintoloista anniskelu loppuu terasseilla aikaisemmin, muun ravintolan ollessa auki vielä useita tunteja. Terassia voi käyttää tupakointiin myös anniskelun päättymisen jälkeen, kunhan anniskelumääräyksiä ei rikota. Tupakoinnista ei myöskään saa aiheutua haittaa yleiselle järjestykselle eikä se saa haitata kiinteistön muuta käyttöä.

Tupakointitila

Työntekijöiden ei ole sallittua mennä tupakalle tupakointitilaan työvuoronsa aikana. Työnantaja voi kieltää tupakoinnin työaikana, mutta työntekijöiden tupakoinnista on syytä sopia työpaikkakohtaisesti (työnantajan ja työntekijän välinen asia).

Liikuntaesteisten pääsy tupakointitilaan on huomioitava uudisrakentamisessa, mutta korjausrakentamisessa se ei ole aina mahdollista. Tupakointitilan rakennuslupaa hakee kiinteistön omistaja (valtakirjalla esim. elinkeinonharjoittaja).

Yleistä

Tupakkalakia sovelletaan myös tilapäisissä tilaisuuksissa tupakointiin. Esim. telttojen osalta sovelletaan kohdassa ”Terassit” läpikäytyä sisä- ja ulkotilan määritelmää. Sillä mitä materiaalia, terassin tai teltan seinät ja katto ovat, ei ole sisä- tai ulkotilan määrittelyssä merkitystä.

Yksityisten klubien osalta tupakkalain tupakointikieltoja ja –rajoituksia sovelletaan, mikäli klubilla on yksikin palkattu työntekijä (kyseessä on työpaikka) sekä jos alkoholijuomista otetaan maksu. Jos klubilla ei ole työntekijöitä eikä alkoholista peritä erillistä maksua (kustannetaan esim. jäsenmaksutuloilla), klubi on verrattavissa yksityistilaisuuteen, jota tupakkalain tupakointikiellot tai -rajoitukset eivät koske.

Tupakkalain muutoksesta tiedottaminen

Porttikielto savulle –viestintäkampanja käynnistyy 18.5. radiokanavilla kuuluvina kampanjamainoksina. Samana päivänä avautuvat verkkosivut osoitteessa www.porttikieltosavulle.fi, jonne on koottu tupakkalain muutokseen liittyvät taustat ja keskeisiä asioita lain sisällöstä. Lisäksi kampanja näkyy myös sanoma- ja aikakauslehdissä sekä järjestöjen nettisivuilla.

Jokaiselle anniskeluluvan haltijalle lähetetään postitse tietoa eli lyhyt esite lakimuutoksesta sekä ravintolan savuttomuudesta kertova juliste. Julisteen laittaminen näkyvälle paikalle ravintolaan (esim. tuulikaappiin) kertoo ravintolan asiakkaalle hänen olevan savuttomassa ravintolassa.

Materiaali tehdään suomen ja ruotsin kielellä, englanninkielistä materiaalia tulee STTV:n nettisivuille, www.sttv.fi sekä mediakampanjan sivuille www.porttikieltosavulle.fi